

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
директор коледжу

Микола ПОКРОПИВНИЙ

ПРОГРАМА

**вступного випробування з української мови (диктант)
для вступників**

**на основі базової загальної середньої освіти
(денна форма навчання)**

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня

ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 02 Культура і мистецтво

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,

024 Хореографія,

028 Менеджмент соціокультурної діяльності,

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа,

021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво,

022 Дизайн

Розробники: викладачі предметно циклової комісії гуманітарних, соціально – економічних та бібліотечних дисциплін – Пасічник О. О., Хитра О. Л.

Програмні вимоги **вступного випробування з української мови (диктант)** розглянуті та затверджені на засіданні предметно циклової комісії викладачів гуманітарних, соціально-економічних та бібліотечних дисциплін.

Протокол № 8 від 15 березня 2021 року

Голова комісії

Ольга ЛАВРІНЧУК-КОВТУН

1. Пояснювальна записка

Програму вступного випробування з української мови (диктант) складено для вступників, які вступають до Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка Житомирської обласної ради на основі базової загальної середньої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на підставі чинної програми з української мови для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних (програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 зі змінами) відповідно до Закону «Про загальну середню освіту» та Державного стандарту базової загальної середньої освіти.

Формою перевірки та встановлення рівня знань і умінь абітурієнтів з базовою загальною середньою освітою з предмета «Українська мова» є екзаменаційний диктант. Метою проведення екзаменаційного диктанту є визначення рівня підготовки абітурієнтів з усіх вивчених тем, оволодіння ними орфографічними та пунктуаційними навиками. Для диктанту використовується текст, який відповідає нормам сучасної літературної мови. Обсяг диктанту повинен становити 160-170 слів (при визначенні кількості слів враховуються самостійні та службові слова).

Диктант триває одну астрономічну годину.

2. Методика проведення вступного екзамену з української мови

Методика проведення диктанту є традиційною, узвичаєною, однак проведення вступного екзамену у формі диктанту має певні особливості. Вид роботи й назву тексту потрібно записати на дошці. Спочатку викладач читає весь текст, після чого не дає ніяких пояснень щодо його змісту, правописних особливостей і тлумачення значень використаних у ньому слів (з огляду на те, що тексти адаптовано для навчальних потреб, у них майже відсутня так звана авторська пунктуація, немає діалектизмів, застарілих слів, складної зі значеннєвого погляду, а тому малозрозумілої для учнів лексики тощо).

Викладач може давати тільки коментарі формального характеру, як-от: розміщення заголовку, запис автора чи джерела тексту та ін. Після

прочитання всього тексту вчитель читає перше речення повністю, а абітурієнти тільки уважно слухають його. Далі це саме речення диктується для запису частинами, причому кожна частина, як правило, читається тільки один раз (частиною в цьому випадку треба вважати словосполучення з двох–п'яти слів або частину складного речення приблизно з тією ж кількістю слів).

Викладач повторно прочитати частину речення, якщо вона велика за обсягом, у ній змінено нормативний порядок слів або під дією певних зовнішніх чинників абітурієнти недочули якогось слова або словосполучення. Після того, як учні запишуть усе речення, його треба прочитати повністю повторно, щоб абітурієнти мали змогу перевірити записане. У такий спосіб диктується кожне речення тексту. Викладач обов'язково вказує місце поділу тексту на абзаци. Після запису всього тексту він читає його ще раз від початку до кінця, роблячи паузи між реченнями, дещо триваліші від звичайних, надаючи змогу абітурієнтам ретельно перевірити написане й усунути можливі помилки. Текст треба диктувати виразно, відповідно до норм літературної мови, з правильним наголошуванням слів та інтонуванням звукового потоку, у такому темпі, щоб абітурієнти встигали вільно його записувати. Після повторного читання всього тексту учні здають диктанти викладачеві. Часу для додаткової перевірки надавати не потрібно: сумніви щодо правописного оформлення роботи учні повинні вирішувати в процесі написання.

3. Критерії оцінювання диктанту

Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою.

Для проведення державної підсумкової атестації та вступних випробувань у формі диктанту використовується текст, обсягом від 180 до 190 слів за 12-ти бальною шкалою оцінювання.

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;

помилка в слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою;

помилка на одне правило, але в різних словах, вважається різними помилками;

розрізняють грубі й негрубі помилки, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності.

Під час підрахування помилок дві негрубі вважають за одну грубу.

До негрубих відносять такі помилки:

у винятках усіх правил;

у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;

у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках,

утворених від іменників з прийменниками;

у випадках, коли замість одного знаку поставлений інший;

у випадках, що вимагає розрізнення не і ні (у сполученнях: не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...);

у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;

у заміні українських букв російськими.

За наявності в диктанті більше п'яти поправок оцінка знижується на бал.

Нормативи оцінювання диктанту

Бали		Кількість помилок
100.....200	1.....12	
100	1	15 і більше
100	2	13-14
101-110	3	11-12
111-120	4	9-10
121-130	5	7-8
131-140	6	5-6
141-150	7	4
151-160	8	3
161-170	9	2
171-180	10	1
181-190	11	1 (негруба)
191-200	12	---

4. Короткий зміст програми з української мови

*Для успішного складання вступного випробування з української мови
рекомендується актуалізувати знання з таких тем:*

Ненаголошені голосні.

Правила вживання апострофа, м'якого знака.

Чергування голосних, приголосних. Спрощення в групах приголосних.

Подвоєння букв на позначення подовження та збігу однакових
приголосних звуків.

Написання префіксів, суфіксів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Правопис числівників, прислівників, займенників.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Правопис сполучників разом і окремо.

Написання часток бо, но, то, от, таки.

Не з різними частинами мови.

Правопис вигуків.

Велика буква у власних назвах.

Написання слів іншомовного походження.

Розділові знаки в кінці речення.

Тире між підметом і присудком. Тире в неповних реченнях.

Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах, при звертанні
і вставних словах, при однорідних і відокремлених членах речення.

Розділові знаки в складносурядному, складнопідрядному,
безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і
безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Пам'ятка для абітурієнтів

«Як писати диктант»

1. Уважно прослухайте текст диктанту.
2. Коли викладач зачитуватиме кожне речення в цілому, слухайте його до кінця й не робіть ніяких записів.
3. Починайте записувати речення лише тоді, коли викладач почне його читати частинами, роблячи тривалі паузи.
4. Під час записування речення більше звертайте увагу на орфографію (написання слів), але не треба забувати й про розділові знаки.
5. Під час перевірки записаного речення потрібно передусім зважати на інтонацію й особливо ретельно перевіряти поставлені розділові знаки (у цьому важливу роль відіграють паузи: ледь помітну паузу роблять у тих місцях, де треба поставити кому, а більш помітну — на місці двокрапки чи тире; явна пауза означає, що треба поставити крапку з комою).
6. Сконцентруйте свою увагу й не відволікайтеся під час написання диктанту.
7. Не «збирайте» помилки, зазираючи під час написання диктанту в роботу сусіда (як показує практика, на це, по-перше, витрачається час, якого й так мало, а по-друге, потім часто доводиться шкодувати через помилку, допущену внаслідок такого виправлення).

Успіхів!

Зразок диктанту

У царині духовних вартостей

Людина створила культуру, а культура – людину. Людина реалізується в культурі думки, культурі праці й культурі мови. Культура – це не тільки все те, що створене руками й розумом людини, а й вироблений віками спосіб суспільного поведження, що виражається в народних звичаях, віруваннях, у ставленні один до одного, до праці, до мови. Належачи до певного соціуму, індивідуум зі своєю появою на світ органічно входить у вироблену його співвітчизниками культуру, стає її користувачем і носієм. Чим міцніші зв'язки людини з культурою народу, тим більшого можна сподіватися від неї як громадянина, свідомого творця матеріальних і духовних благ, патріота й інтернаціоналіста.

Ослаблення зв'язків із культурою соціуму, втрата його мови, нехтування його звичаями негативно позначаються на самооцінці вчинків індивідуума, на його ставленні до співвітчизників, до результатів колективної й індивідуальної діяльності. Отже, духовна культура міцними, хоч і невидимими, нитками пов'язана з матеріальною культурою. Тому-то наше суспільство, пробудившись від довгого інтелектуального сну і приступивши до морального самоочищення, побачило ті болячки, які багато років прикривалися бадьорими лозунгами й закликами. Не пройшла повз увагу суспільства й мовна проблема.

172 слова.

(Із журналу)

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з української мови Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 23.06.2011 р. № 1.4/18-Г-429)

Збірник диктантів з української мови для 5-11 класів / 3-41 упоряд.:
Н. І. Гноєва, Л. Г. Савченко, Л. А. Шевелева. — Х. : Гімназія, 2012. — 320 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Повний перелік підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в основній і старшій школі загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою подано згідно з рекомендаціями МОН за наступним посиланням:

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>

1. Біляєв О. М., Пентиліук М. І., Симоненкова Л. М., Симоненкова Т. П. Українська мова: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: ВД «Афон», 2004.– 128 с.
2. Біляєв О. М., Пентиліук М. І., Симоненкова Л. М., Симоненкова Т. П. Українська мова: Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: ВД «Афон», 2004. – 128 с.
3. Біляєв О. М., Пентиліук М. І., Симоненкова Л. М., Симоненкова Т. П. Українська мова: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2002. – 208 с.
4. Біляєв О. М., Симоненкова Л. М., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т. Українська мова: Підруч. для 10–11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2004. – 384 с.
5. Бондаренко Н. В., Ярмолюк А. В. Українська мова: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2005. – 272 с.
6. Бондаренко Н. В., Ярмолюк А. В. Українська мова: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2006. – 240 с.
7. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – 288 с.
8. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – 288 с.
9. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Грамота, 2005. – 240 с.
10. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Грамота, 2006. – 296 с.

12. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005.
- Олійник О. Б. Українська мова: Підручник для 7 кл. середньої школи. — К.: Вікторія, 2003.— 364 с.
13. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 8 кл. серед. шк. — К.: Вікторія, 2004. — 288 с.
14. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 9 кл. середньої школи. — К. : Вікторія, 2003. — 384 с.
15. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 10–11 кл. середньої школи. — К.: Вікторія, 2004. — 448 с.
16. Пентиліук М. І., Гайдаєнко І. В., Ляшкевич А. І., Омельчук С. А. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. — К.: Освіта, 2006. — 272 с.
17. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. — К.: Освіта, 2003. — 272 с.
18. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Українська мова. Довідник. — К.: Освіта, 2002. — 228 с.
19. Стоян Л. М. Українська мова: Посібник з орфографії та пунктуації. — К.: Наук, думка, 2005.
20. Українська мова. Зовнішнє оцінювання: Навчальний посібник з підготовки до зовнішнього оцінювання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. — К.: УЦОЯО, 2007.— 526 с.
21. Український правопис. —К.: Наук, думка, 2003. —240 с.
22. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підручник для 9 кл. — К.: Освіта, 2002. — 256 с.
23. Ющук І. П. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. — К.: Арт-Освіта, 2004. — 288 с.
24. Ющук І. П. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. — К.: Арт-Освіта, 2004. — 256 с.
25. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. — К.: Освіта, 2006. — 254 с.
26. Авраменко О.М. (уклад.). ДПА 2014. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014. — 80 с.

27. Ваш репетитор з української мови: Посібник. Вид. 2-е / кол. авторів під керівн. М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2003. – 72 с.
28. Ганич Д.І. Російсько-український і українсько-російський словник / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. - 6-е вид. стер. - К. : Фенікс, 1994. - 560 с.
29. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: Видавничий дім “Школа”, 2009. – 496 с.
30. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 303 с.
31. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Вища школа, 2008. — 414 с.
32. Кононенко П. Українська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: Либідь, 1992. – 224 с.
33. Копитіна І.В. Українська мова у визначеннях, таблицях і схемах 7-11 клас. – Х.: Ранок, 2001. – 132 с.
34. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2011. - 64 с.
35. Шевченко Л.Ю. Сучасна українська мова. Довідник / Л.Ю. Шевченко, В.В. Різун, Ю.В. Лисенко; за ред. О.Д. Пономаріва. — К.: Либідь, 1996. — 320 с.